

Bæredygtig vejledning

Chalotte Troelsen & Miriam
Dimsits

Videns- og kompetencecenter for
Karrierevejledning, VIA

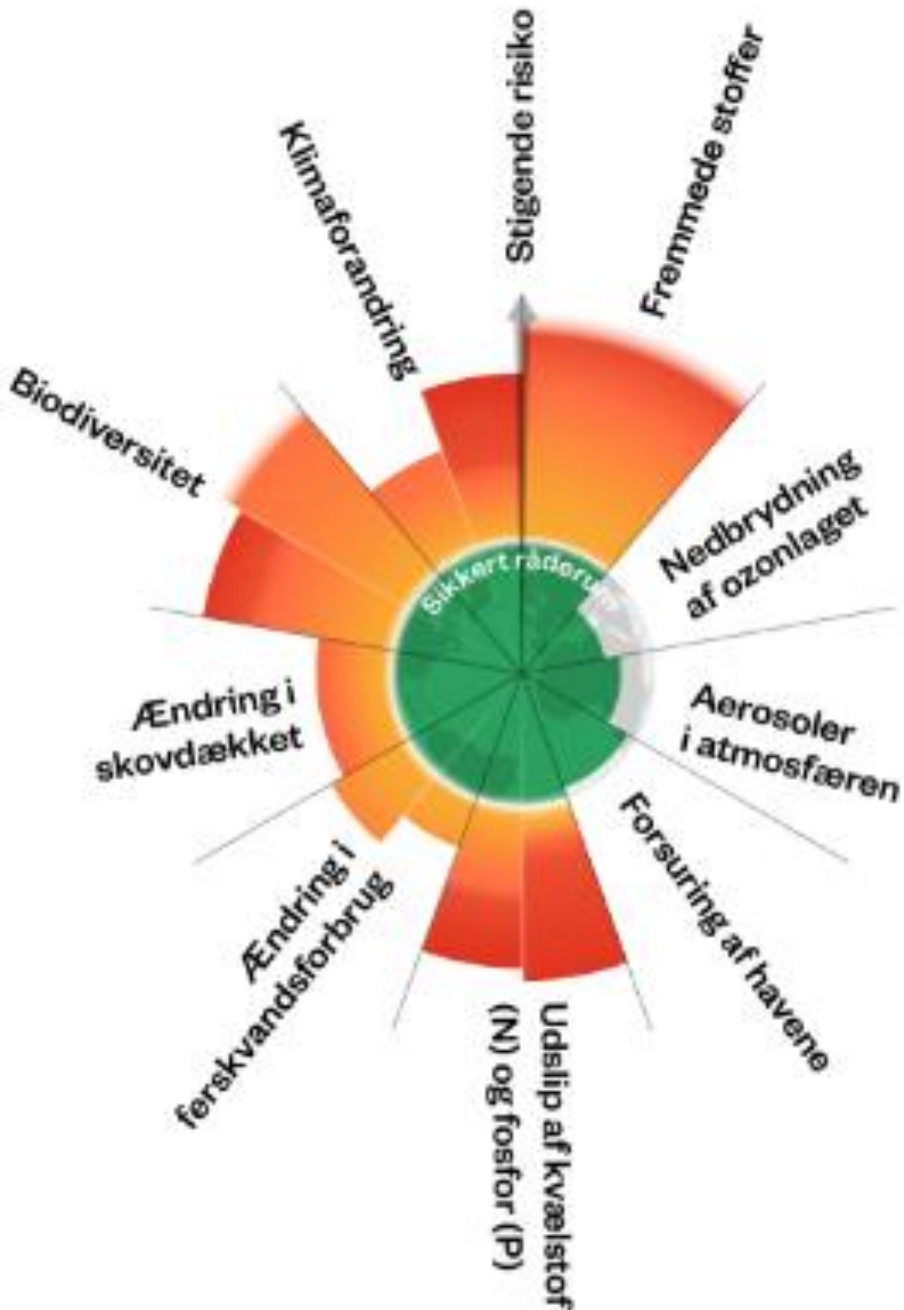
Sigtelinjer i oplægget..

- Hvad har bæredygtighed med min karriere at gøre: The call is coming from inside the house!
- Hvad er individets interessezone? Og hvordan kan vi udvide den?
- Med afsæt i interessezone-begrebet: Hvordan kan bæredygtig karrierevejledning se ud?

Vi ved det godt...

Den bæredygtige vejlednings svar

- Planetens tilstand kræver øjeblikkelig omstilling af samfund, energi- og produktionsformer, brancher, arbejdsmarked og uddannelser, "grøn omstilling"
- Det er ikke vejledningens opgave alene, men når samfundet skal omstilles, betyder det forandringer ift. uddannelse og arbejdsmarked
- Omstillingen er i gang – og er definerende for nutidens og fremtidens arbejdsmarked
- Men omstillingen SKAL også i gang...
- Vejledningens rolle ml. tilpasning og forandring til gavn for individ og samfund
- Når vejledningen bidrager til at løse samfundsmæssige opgaver, skaber vi bedre livsbetingelser for individer

Tilbage til begrebet *interessezone* (*Dimsits og Troelsen, 2025*)

- Et begreb inden for vejledning,
  - der kan vise, hvordan individets karriere er sammenvævet med mennesker og natur
- der kan hjælpe med at udvide og udvikle individets videnshorisonter og interesser i samspillet med mennesker og natur (Nussbaum, 2021)

Individets interessezone ift. karriere

- Kan kaste lys over, hvad der er inden for vores interessezone, og hvad vi lukker ude, ikke ser, ikke ønsker at se, ikke ved, ikke har tænkt over.....
- Det vi lukker ude, kan sådan set være forudsætningerne for den karriere vi ønsker
- Men de forudsætninger kan gøre skade på planeten, og på andre mennesker

- **I: Den der klimakamp, hvor meget fylder den sådan i det hele taget for jer?**
- A: Altså for mig. Personligt fylder det utrolig meget til et punkt, hvor ja der er måske en lille smule en risiko for at have noget OCD-lignende, hvilket er svært at håndtere, når man egentligt synes, at det er fair nok, at være obs på ens handlinger. Men Jeg synes, at når man først går i gang, er det svært at give slip på det. [...]
- B: Altså det er jo overalt. Ja næsten alt man gør, kan jo have en eller anden effekt. Lige meget om det så er det her man tager et bad og ikke bruser i så lang tid eller om man skal ud og købe ind og i stedet for at tage bilen så går man eller cyklen, så alle de valg man tager har jo en effekt. Og det tænker vi over. Når man undersøger hvor meget, alle de små valg i hverdagen betyder, så får man øje på, at det er jo overalt, uanset hvad man laver. Vi ser alt, så man bliver på en eller anden måde nødt til at forholde sig til det i alle de forhold. (interview med unge fra Ung-klimaråd, 2023)

Staying with the trouble

(Haraway, 2016, Nussbaum 2001, 2021)

The trouble er her...

- At undgå at ansvarliggøre den enkelte, og gøre os til moralske dommere, men samtidig
- At blive ved ansvaret både som samfund og som individ
- Alt tæller, alt betyder noget - fordi vi er sammenfiltrede med verden!
- Hvordan kan vi sammen som vejledningsprofession bidrage til bæredygtighed?

“Folk dør af klimaforandringer hver dag. Vi skal tale om dem der dør. Så folk kan forstå, hvad der sker. Det er den eneste måde, der vil komme forandring.”

**BENJAMIN VAN BUNDEREN
ROBBERECHTS
KLIMAAKTIVIST**

Bæredygtig vejledning som verdensvendt praksis (inspireret af Biesta, 2022)

- Vejledning er i sit afsæt verdensvendt – forstået som at vejledning både må forholdes individuelle og samfundsorienterede udfordringer.
- Vejledning er så at sige en del af de initiativer, som politisk kan iværksættes når forandringer ønskes.
- Hvordan kan mødet med verdenen forstås ind i en vejledningspraksis og hvordan udøver vi vores vejledningsmæssige bestræbelser?

Eksempler
på tre
scenarier
for
vejledning
i kapitlet

Vi udvider potentielt menneskers interessezone når vi inviterer til samtale om forbindelsen mellem uddannelse, job, karriere OG natur, klima, miljø og biodiversitet....

- **Samarbejde mellem efterskole og erhvervsskole:** Kombinerer karrierelæring med bæredygtighed og entreprenørskab. Eleverne undersøger lokalsamfundet, for hvilke miljø & klimamæssige udfordringer, som de kan være med til at løse. Sammen med undervisere og elever fra den lokale EUD, arbejder eleverne sammen om at finde bæredygtige og innovative løsninger, på både vilde og mere håndterbare problemer. Ideerne fremlægges for del lokale virksomheder, som har været involveret i projektet. Flere af elevernes ideer er ”sat i produktion”.

A group of diverse young men are hugging in a forest. The men are of various ethnicities and are wearing casual clothing. One man in the foreground is wearing a red bandana and a teal t-shirt. The background is filled with green trees and sunlight filtering through the leaves.

Den fællesskabende vejledning (Cottam, 2015)

- Hvorfor vi ved at mennesker som engagerer sig har en tendens til at være mere håbefulde ...
- Især hvis de engagerer sig sammen med andre.
- **Derfor kan vejledning også være at inspirere til og facilitere lokalt forankrede samtaler, netværk, samarbejde mellem arbejdsliv, civilsamfund og fx uddannelsesinstitution/KUI/Jobcenter mv.**
- Fællesskaber som kan være bærekraftige

En ung klimabevist stemme – om ikke at stå alene

- A: jamen altså vi har lige haft et møde, hvor vi snakkede meget om det her med at lige så snart, at du har et sted hvor du gør noget, jamen så forsvinder ..nej, den forsvinder ikke vel.. men så får du ro på og mod på, så du føler stadig den der energi er i en krise eller hvad man skal kalde det. Men man føler sig ikke så magtesløs... og altså man føler heller ikke så alene om det, så ja, det er altså positiv vinkel på den.
- **I: Så det er vigtigt den der fornemmelse af, at man ikke står alene med bekymringerne, som man nu en gang har?**
- B: Men de bekymringer man nu engang har, kan hurtigt blive meget håbløst og meget stort og u håndgribeligt. Altså hvis man tænker på alle de ting, som vi skal have ordnet det ikke..sådan skal man ikke tænke. Vi skal tænke på de små ting som vi hjælpe med og gøre noget ved.

(interview med unge fra Ung-klimaråd, 2023)

Hvad har inspireret mig i oplægget?

Hvad skal jeg lige tygge lidt mere på?

Tak, fordi I lyttede